MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tat-30 ta' Gunju, 2005

Citazzjoni Numru. 144/2004

A

vs

B

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 7 ta' Mejju 2004 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-kontendenti zzewgu fit-2 ta' Gunju 2001 skond ma jirrizulta mic-certifikat taz-zwieg li qed jigi anness u mmarkat bhala Dok. "A" u minn dan iz-zwieg ma kellhomx tfal;

Illi l-kontendenti huma legalment separati minn xulxin permezz ta' kuntratt ta' separazzjoni konsenswali fl-atti tan-Nutar Ian Spiteri datat 12 ta' Gunju 2003;

Illi l-kunsens tal-konvenut ghal dan iz-zwieg kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha kif kontemplati;

Illi l-kunsens tal-konvenut ghal dan iz-zwieg kien vizzjat ukoll peress li nghata bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi wiehed jew aktar ta' l-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg;

Illi ghalhekk iz-zwieg huwa null u bla effett *ai termini* ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u/jew (f) ta' l-Att XXXVII ta' l-1975 li Jirregola z-Zwigijiet.**

Illi ghalhekk, l-istess attrici talbet lil din il-Qorti sabiex ghar-ragunijiet premessi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi z-zwieg ikkuntrattat bejn il-kontendenti huwa null u bla effett kif hawn fuq spjegat.

Bl-ispejjez u l-konvenut ingunt in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta' xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 4 u 5 tal-process;

Rat id-digriet ta' l-affidavits moghti liz-zewg partijiet datat 21 ta' Lulju 2004 fejn il-Qorti pprefiggiet terminu ta' tletin (30) gurnata liz-zewg kontendenti sabiex jipprezentaw ix-xhieda kollha taghhom li jistghu jressqu permezz tal-procedura ta' l-affidavit;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut datata 6 ta' Awissu 2004 fejn gie eccepit:-

1. Illi ghalkemm l-eccipjent jaqbel illi z-zwieg celebrat bejn il-partijiet ghandu jigi dikjarat null ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi, madanakollu dan minhabba ragunijiet imputabbli lill-attrici, u dan kif ser jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

2. Salv eccezzjonijiet ulterjuri permess mill-ligi.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut a fol. 14;

Rat in-nota ta' l-attrici **A** tas-7 ta' Ottubru 2004 fejn permezz taghha esebiet l-affidavit taghha u ddikjarat li m'ghandhiex provi aktar;

Rat il-verbal tas-seduta tat-13 ta' Jannar 2005 u tat-13 ta' April 2005 fejn Dr. Anglu Farrugia rrimetta ruhu ghall-provi u l-kawza giet differita ghas-sentenza ghat-30 ta' Gunju 2005;

Rat in-nota ta' l-attrici tat-18 ta' April 2005;

Rat id-dokumenti esebiti;

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. <u>KONSIDERAZZJONIJIET.</u>

Illi fil-premessi tac-citazzjoni l-attrici hija qalet li l-kunsens tal-konvenut kien ivvizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha liema premessa qeghda tirreferi ghall-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**
Illi fl-istess premessi jinghad, l-attrici sostniet wkoll illi l-kunsens tal-konvenut nkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu u ta' l-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg, liema premessa qeghda tirreferi ghall-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** jinqraw hekk kif gej:

"Artikolu 19 (1) B'zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta' dan l-Att, iz-zwieg ikun null:-

***(d)** jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.*

***(f)** jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."*

Illi kif gja inghad l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255** jghid illi z-zwieg ikun null jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi ghar-rigward ta' l-istess **artikolu 19 (1) (d)** il-Qorti trid tara jekk qabel iz-zwieg il-partijiet ikkunsidrawx bis-serjeta` l-valuri u l-principji tal-hajja mizzewga. Fil-fatt inghad li l-kuncett ta' d-diskrezzjoni ta' gudizzju ***"**supposes not only maturity of intellect but also a maturity of the will, that is an ability to take decisions responsibly. A person must possess* a *critical faculty and internal freedom of choice in order to contract validly*.

Psychic disorders which give rise to a defect of due discretion include immature personality, which may be characterised by affective infantilism immature character, affective immaturity and an emotionally unstable personality. Serious immaturity could very easily constitute a ground of nullity for a marriage. In a Rotal decision of 1961 Sabattani held that a person either has or has not sufficient discretion of judgement to marry. If he has not, then he suffers from 'amentia', not in the sense of insanity, but in the sense that he lacks the sufficient maturity of judgement to understand and choose marriage … … ... Therefore, the weakness which affects the mind can merely result from the lack of maturity … …".

Illi ***G. Veness,*** kif ikkwotat minn ***N. Picard in "*l'immaturite" et le consentement matrimonial*"*** (pg. 54-55***)*** jghid is-segwenti*:*-

"The judge must consider the overall behaviour of the spouse, taking into account the gravity of the conduct, its continuity throughout the conjugal life, its influence on the couple's equilibrium, the relation of behavioural disorders to the 'ius in corpus' and also to the right to the community of life and to consider also all the other factors which are relevant to the determination of the gravity of this immaturity with reference to married life."

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga` kellha okkazjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenzi **"Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gia` Borg"** (Cit. Nru. 1564/97/RCP deciza fil-21 ta' Ottubru 1999) u **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000); **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002); **"Ali Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002; **"Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia"** (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002; **"Romina Zammit vs Paul Zammit"** (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002) u ghall-principji hemm enuncjati.

Illi f'dawn is-sentenzi, u fid-decizjoni **"Josette Lungaro vs B Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001) il-Qorti ghamlet referenza ghas-segwenti espozizzjoni ta' ***Viladrich*** li jghid:-

"Thus, there is grave lack [of discretion of judgment] when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgment refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a

unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring. (***Viladrich, P.J.*** **"Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated"** *(Montreal, 1993) p. 686).*
Illi fis-sentenza **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000) il-Qorti spjegat:-

*"Kwantu ghall-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap 255**, dawn l-obligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma "the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics".* (***Vidadrich, P.J***. *op. cit*., p. 687)."

Illi rigward l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta,** dan l-artikolu jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali *("colorem habens, substantiam vero nullam")* kif ukoll dak parzjali *(colorem habens, substantiam vero alteram)* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frazi *"eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu"*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, l-Qorti fil-kawza **"Bonnici vs Bonnici"** (P.A. 30 ta' Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazzjoni totali jrid jigi ppruvat il-'*finis operis*' taz-zwieg gie effettivament eskluz

mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **"Cali vs Dr. Albert S. Grech *nomine*".** (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **"Galea vs Walshi"** (P.A. 30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *"meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata".* Illi fis-sentenza **"Muscat vs Borg Grech"** (P.A. 14 ta' Awissu 1995) il-Qorti spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

"Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jghati l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att pozittiv tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu".

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fi-ismijiet **"Francesco Teuma vs Luigi Camilleri et",** (K. 1 ta' Ottubru 1884 - Vol.X p.912):-

"a poter dedursi la invalidita dell'atto e' necessario che risulti chiaro, che cio' che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe' 'fictio seu ostensio falsi pro vero."

Illi fil-kawza **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar *et nomine*"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002) inghad li *"meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci jghati l-kunsens validu taz-zwieg, pero' bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe', issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali".*

Illi fil-fatt din il-Qorti taqbel ma’ l-istess definizzjoni u fil-fatt fis-sentenza **“Al Chahid vs Mary Spiteri”** (P.A. (RCP) 5 ta’ Gunju 2002 inghad li *“wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta’ l-kunsens tieghu kien gja’ mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma’ xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi ta’ l-annullament taz-zwieg”.*

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot il-kuncett ta’ *“l-eskluzjoni pozittiva ta’ xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga”*, u cjoe’ simulazzjoni parzjali, il-Prim’ Awla tal-Qorti Civili fil-kawza **“Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et”** (P.A. (NA) 14 ta’ Lulju 1994) elenkat l-element essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-*“kommunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubbilta’ tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta’ u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta’ l-ulied”*. L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza **“Aquilina vs Aquilina”** (P.A. (NA) 30 ta’ Jannar 1991) u fis-sentenza **“Grech vs Grech”** (P.A. (NA) 9 ta’ Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-*“consortium vitae”* tikkomprendi zewg elementi u cjoe’ l-imhabba konjugali u r-responsabbilta` tal-familja. Kif qalet il-Prim’ Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni **“Magri vs Magri”** (14 ta’ Lulju 1994):-

“Jekk din il-“consortium vitae” hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-“consortium vitae” tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabbilta’ tal-familja.”

Illi fil-fatt l-element ta’ l-indossolubbilta` taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta’ u formazzjoni tal-familja. Il-Ligi Maltija tippresupponi *‘iuris tantum’* dan l-element ta’ ndissolubbilta’ fiz-zwieg.

Illi fil-fatt, ***J. Edwards Hudson*** (pg. 164-165), jispjega car li *"indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contract with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent and to which he adheres totally with both intelligence and will power".*

Illi wkoll, ***D.J. Burns*****,** fil-kummentarju tieghu (**"Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions**. **A Historical Synopsis and Commentary".** pg.151) jghid li *"it is not necessary that this intention* (i.e. li teskludi l-indossolubilita') *was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract."*

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li nghad fis-sentenza **"Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard"** (P.A. (RCP) 15 ta' Marzu 2000) u cjoe`:-

"Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero' fl-atti tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-omissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali".

Illi f'dan ir-rigward, issir riferenza ghal dak li qalet din il-Qorti kif diversament presjeduta fis-sentenzi fl-ismijiet **"Josephine Grech vs Mahmoud Awwada sive Mahmoud Ali Ibida"** (P.A. (N.A.) 10 ta' Ottubru 1995) u **"Miriam Ramadan Mabrouk xebba Psaila vs Lovay**

Ramadan Wahba Mabrouk" (P.A. (N.A.) 16 ta' Jannar 1998) u cjoe' li:-

"meta l-unika skop tal-kontraent ikun li jibqa' Malta biex jahdem u eventwalment jikseb ic-cittadinanza, hu jkun qieghed pozittivament jeskludi z-zwieg innifsu, b'mod li jkun hemm simulazzjoni totali. Naturalment, f'dawn il-kazijiet wiehed m'ghandux jistenna li jsib prova diretta tas-simulazzjoni, fis-sens ta' xi dikjarazzjoni esplicita ta' l-intenzjoni ta' dak li jkun, pero' tali ntenzjoni tista' tigi manifestata wkoll implicitament."

Illi fi kliem il-gurista ***Castano***:-

"… l'atto posittivo della volonta' non s'identifica con l'intenzione espressa o esplicita, ma l'atto della volonta' puo' essere posittivo ed essere manifestato implicitamente. Infatti con il Prof. Gangoiti crediamo che l'atto posittivo richiesto dal canone puo' essere amesso anche con intenzione implicita, vale a dire mediante il modo di comportarsi del soggetto che esclude, o mediente l'insieme di circostanze della vita del medesimo soggetto. La volonta', oltre il modo espresso o esplicito di esprimersi, ha ancora altri modi di manifestarsi. E' per questo che la volonta' puo' essere ritenuta una facolta' poliglotta e quindi parla atraverso molteplici linguaggi, senza che sia necessario che lo faccia espressamente.

Huwa ghalhekk li jinkombi fuq il-Qorti li thares lejn ic-cirkostanzi <u>kollha</u> kemm dawk antecedenti, kif ukoll dawk konkomitanti u sussegwenti, ghall-ghoti tal-kunsens matrimonjali, u tinterpretahom b'doza qawwija ta' buon sens, biex tista' tasal, imqar sal-grad ta' probabbilta', li kien hemm l-eskluzjoni pozittiva msemmija".

Illi fis-sentenza ta' l-10 ta' Marzu, 2000, fil-kawza fl-ismijiet **"Pauline Ahmed nee' Bugeja vs Shafik Farid Shafik Ahmed"** (P.A. (VDG) Cit. Nru 171/95 VDG), din il-Qorti kif diversament presjeduta ccitat lill-gurista ***Francesco Bersini*** li jispjega:-

"Chi ad esempio intende un fine estrinseco al matrimonio in modo tale da escludere con atto posittivo di volonta' lo stesso matrimonio, che per lui e' una pura formalita' vuota e senza senso, evidentemente fa del matrimonia un rito vano. In tal modo contrae invalidamente colui che, escludendo con atto posittivo di volonta', almeno implicito, lo stesso matrimonio, si sposa unicamente ed esclusivamente per un fine estrinseco, cioe' diverso dal matrimonio, fine che egli intende come oggetto esclusivo del consenso. Per esempio: avere una dote, evitare il servizio militare, adire una eredita', scopi di libidine, ecc … L'esclusione del matrimonio si puo' verificare sopratutto in persone che si sposano sotto la pressione del timore grave, o che strumentalizzano, con estrema leggerezza e malizia, il-matrimonio simulato per raggiungere altri fini intesi con volonta' prevalente, come potrebbero essere I miraggi di un vantaggio economico …." (**Il Diritto Canonico Matrimoniale**, Elle Di Ci (Torino), 1994, pp. 113-114).

Illi huwa sintomatiku wkoll li wiehed jirreferi ghas-sentenzi **"Mary Rose Abder Rahim vs Esam Abder Rahim"** (P.A. (N.A.) 31 ta' Mejju 2000) u **"Carmen El Shimi gja Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi"** (P.A. (N.A.) 20 ta' Gunju 2000) u **"Marica mart Farhat Ben Mohammed Bouchhioua nee' Cernigliaro vs Farhat Ben Mohammed Bouchhiuoua."** (P.A. (RCP) ta' l-1 ta' Ottubru 2002) fejn inghad li fiz-zwieg ta' konvenjenza illi l-iskop uniku tieghu huwa biss biex il-konvenut jakkwista c-cittadinanza Maltija jew/u d-dritt li joqghod u jirrisjedi hawn Malta, dak il-kunsens ikun simulat peress li eskluda pozittivament iz-zwieg innifsu, u ghalhekk ma hemm l-ebda dubju li dan jaqa' taht id-dispozizzjonijiet ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

<u>(II) APREZZAMENT TAL-PROVI.</u>

Illi l-partijiet izzewgu fit-2 ta' Gunju 2001 u sad-data tat-12 ta' Gunju 2003 l-partijiet kienu gja sseparaw legalment permezz ta' kuntratt fl-atti tan-Nutar Ian Spiteri, u minn dan iz-zwieg l-istess kontendenti lanqas kellhom tfal.

Illi madanakollu jidher li l-partijiet qabel ma zzewgu kienu ilhom jafu lil xulxin sitt (6) snin u ma jirizultax car ghaliex il-partijiet baqghu flimkien dan iz-zmien kollu u inqas u inqas ghaliex izzewgu ghaliex mill-unika rakkont li hemm f'din il-kawza jidher car li hadd minnhom ma ried li jistabbilixxi familja, u minkejja dak li jinghad kemm fl-affidavit attrici u kemm fin-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut, imkien ma hemm lanqas l-icken prova ta' tentattiv sabiex f'dan iz-zmien xi hadd minnhom jghid lin-naha l-ohra sabiex jibda' familja.

Illi din il-Qorti ma' hijiex fil-kaz partikolari sopriza b'din ir-risultanza ghaliex mill-provi prodotti ma jidhirx li xi hadd mill-partijiet kien jaf ghaliex izzewweg u lanqas jidher li kienu fi stat li jifhmu l-elementi essenzjali taz-zwieg jew almenu inklinazzjoni sabiex jifhmu x'inhuma l-elementi essenzjali taz-zwieg u wisq inqas din l-Qorti thoss li lanqas sabet fl-istess xhieda prodotta, li l-konvenut qabel maghha (skond dikjarazzjoni ta' l-avukat tieghu fl-ahhar seduta tat-13 ta' April 2005) xi forma ta' impenn ghall-hajja mizzewga. Jidher li bhal ma huwa sfortunatament qed issir f'hafna kazi din il-koppja hasbet li bhal speci kienu ilhom bizzejjed flimkien, u allura l-pass li kien imiss kien li jizzzewgu; allura hasbu ghall-affarijiet materjali sabiex ikunu jistghu jghixu flimkien, izda dwar dak li kienu jhossu ghal xulxin, u l-element ta' *consortium vitae* fil-hajja mizzewga, mhux biss ma hassew xejn dwaru, izda wisq inqas dan lanqas kien l-animu li bih din il-koppja dahlet ghal dan iz-zwieg.

Illi dan huwa sinifikanti meta l-istess attrici tammetti li *"fil-verita' ma nafx kemm qatt konna konxji mill-emozzjonijiet li suppost konna inhossu ghal xulxin…………..huwa car li la jien u lanqas hu ma konna qed nifhmu ghal x'xhiex konna dehlin ukoll billi konna immaturi……"*

Illi fil-fatt dan kollu jirrizulta li dan kien konsewgenza tan-nuqqas ta' preparamenti serji *da parte* tal-kontendenti ghal din il-hajja ta' zwieg, ghaliex l-ghazla li wiehed jghix taht l-i*status* ta' ragel jew mara mizzewga m'hijiex is-semplici decizjoni li wiehed jikkoabita ma' persuna ohra –

u allura jekk dan ma jibqax komdu ghalih jew ghaliha jista' jerga jew terga tohrog mill-bieb li dahal jew dahlet minnu. Il-kuncett u l-impenn taz-zwieg huwa hafna iktar minn hekk u ghalhekk il-kunsens necessarju ghall-istess huwa wiehed partikolari li ghandu jinkopora fih dan l-impenn jew *commitment* ghall-hajja dedikata u mfassla mhux aktar fuq dak li tahseb jew trid persuna, izda fuq dak li hemm bzonn li jsir ghall-gid tan-nukleu gdid li jkun inholoq ghal dejjem fuq din id-dinja permezz taz-zwieg – ghat-tajjeb u ghall-hazin.

Illi dan il-partijiet lanqas biss kienu jafu fejn qieghed, wisq inqas fehmuh, u certament qatt ma kien addotat minnhom, anke ghaliex preparazzjoni serja ghal dan iz-zwieg ma saritx mill-ebda parti tant li l-istess attrici tammetti li dahlet fiz-zwieg ghaliex wara dan iz-zmien kollu flimkien kien il-pass li kien imiss li jittiehed mill-kontendenti. Fil-fatt hija tghid li:-

"Minkejja li konna dommna sitt snin gharajjes, preparazzjoni sewwa gaz-zwieg ma kellniex. "We drifted into marriage" peress li konna ilna gharajjes u dan kien il-pass li kien imiss u konna anke' hadna l-engagement ……".

Illi fil-fatt jirrizulta li fil-konvivenza qasira ta' bejniethom il-partijiet kull ma ghamlu kien biss li sabu kontinwament fuq x'hiex ma jaqblux u jiggieldu, tant li bdew mill-ewwel ifittxu li jkunu 'l boghod minn xulxin, kemm fuq skuza u kemm fuq ohra, sakemm fl-ahhar u fi zmien qasir telqu u abbandunaw lil xulxin u anke sseparaw legalment, meta f'dan il-perjodu urew li qatt ma kienu lesti li almenu jikkonsidraw li jibdew familja. Haga li kienet rizultat tal-fatt li assolutament ma ried hadd minnhom jaccetta lin-naha l-ohra.

Illi a bazi tal-premess thoss li l-kunsens taz-zewg partijiet kien vizzjat a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** u t-talba attrici ghandha tigi milqugha

f’dan is-sens ghaliex il-kunsens taz-zewg partijiet kien hekk vizzjat u mhux tal-konvenut biss.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta’ u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut biss in kwantu l-istess huma b’xi mod inkompatibbli ma’ dak premess, **tilqa’ t-talba attrici biss fis-sens hawn deciz** b’dan illi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi z-zwieg ikkuntrattat bejn il-kontendenti fit-2 ta’ Gunju 2001 huwa null u bla effett stante li l-kunsens taz-zewg partijiet kien vizzjat a bazi ta’ l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta.**

Bl-ispejjez jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet.

< Sentenza In Parte >

--------------------------------TMIEM--------------------------------